

TERVEHDYS
KIRKKOHERRA ILARI KINNUSELLE

16.9.2022

ROVANIEMEN SEURAKUNTA JA KOTISEUTUYHDISTYS ROVANIEMEN TOTTO RY

Yhteistä matkaa 71 vuotta

Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry kävi 16.9.2002 esittämässä tervehdyksensä uudelle kirkkoherralle Ilari Kinnuselle. Sisältönä oli seuraava katsaus yhteiseen matkaan:

Rovaniemen seurakunnan ja Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry:n maantieteellinen toiminta-alue on aina ollut sama. Seurakunta tietysti on paljon vanhempi, mutta yhteistäkin taivalta on jo yli 70 vuotta. Rovaniemen nykyinen kirkko (1950) ja yhdistys (1951) ovat ikätovereita, molemmat jälleenrakennuksen tuhkasta nousseita.

Seurakunta luovutti heti uuden kirkkonsa arkistotiloja museoesineiden säilytykseen, koska yhdistyksellä ei ollut omaa paikkaa. Esineitä otti vastaan suntio Jorma Jäntti. – Ensimmäiselle saadulla esineelläkin on yhteys seurakuntaan: Se on pieni seinäkello, jonka omisti rovasti Karl Filip Tillman. Hän oli Rovaniemen kirkkoherra 1870–1893. Pappilan auksuunista kellon osti Eetu Granlund, jonka tytär Iida Lehtokuusi lahjoitti kellon museolle lokakuussa 1951. Se on nykyisin museon salin joenpuoleisella seinällä, Biblia 1642:n vieressä.

Totto ry aloitti toimintansa esittämällä luonnonpaikkojen rauhoittamista: *Lootinpetäjä* Veitikanharjulla ja *Somosen kivi* Oikaraisella rauhoitettiin 1958. Nyt *Somosen kirkko* on vakiintunut Rovaniemen seurakunnan luontokirkoksi. – Hiljattain Totto ry kiitti ja onnitteli Rovaniemen seurakuntaa *Illinvuopajan* rauhoittamisesta. Merkittävää kotiseututyötä tämäkin.

Kotiseutuyhdistys valitsi juhlapäiväkseen Marjetanpäivän, vanhan heinäkuisen kirkkopyhän (Kustaa Viikuna 1966: Totto VIII, 5–11), ei perustamispäiväänsä 7. syyskuuta. Jumalanpalvelukset kirkossa tai Somosen kirkolla ovat kuuluneet ohjelmaan vuodesta 1952 lähtien. Vuonna 1971 alkaneeet Marjetanpäivän jälkeiset torstain *Virsisearat* ovat muodostuneet osaksi myös museon ja yhdistyksen toimintaa.

Totto-julkaisuissa Rovaniemen seurakunta on ollut esillä monin tavoin: Totto III:ssa on kirkkoherra Pentti Seppäsen artikkeli *Rovaniemen seurakuntaelämää 300 v sitten*, Totto VIII:ssa kirkkoherra Ilmo Pulkamon artikkeli *Elämän lähde*, farmaseutti Sofi Kallioniemen runo *Vanha kirkko*, jonka director musices Esa Tikkala on säveltänyt 2018 (ensiesitys 22.7.2018). Siinä on myös akateemikko Kustaa Viikunan artikkeli *Marjetanpäivä, Karhu ja keskikesä* ks. edellä). Totto XIII:ssa professori Kalevi Pöykkö käsitteli kolmea vanhaa alttaritaulua ja Totto XX:ssä on emeritalehtori Marketta Harju-Auttin teksti 375-vuotiaasta Bibliasta, ensimmäisestä suomenkielisestä koko Raamatusta. Seurakunnalla ja kotiseutumuseolla on ilo omistaa tämä aarre. Se on ollut esillä Marjetanpäivän messuissa ainakin 2017 ja 2022. – Rovaniemen kotiseutumuseolla Tuomaan päivän kuusijuhlissa *Jouluevankeliumi* luetaan Biblia 1642:n mukaan. Virsiseuroista rovasti Ilmo Pulkamo on kirjoittanut kahdesti: Totto XIII ja

Totto XX. Kirkkoherrojen tervehdyksiä on ollut seuraavissa Totto-julkaisuissa: Ilmo Pulkamo Totto XII ja Kari Yliräisänen Totto XX.

Jouluvaellus, uusi yhteinen toimintamuoto, loitettiin museolla 2019. Tapahtumaa lapsityöntekijä Seija Luomaranta on kuvannut Totto XXI:ssä. Pyhäkouluja on ollut koko perheen laskiaistapahtumassa ja Sadonkorjuumarkkinoilla navettapyhäkoulu. Muutakin seurakunnan työntekijöiden lasten ohjelmaa on ollut tarjolla. Tänä vuonna Sadonkorjuumarkkinoiden alussa ensimmäistä kertaa oli ohjelmassa uuden sadon siunaaminen, toimittajana kappalainen Topi Litendahl.

Totto-kalentereihin on otettu mukaan kuvia myös seurakunnan rakennuksista: Vuoden 2016 kalenterin teemana olivat evakosta paluu ja jälleenrakennus. Niinpä kirkon rakennustelinevaihe sai kuvansa lokakuulle. Vuoden 2018 kalenterissa on Iikka Paavaliemen Rovaniemen kuvia noin sadan vuoden takaa. Vanhan kirkon kellotapuli on kansilehdellä ja tammikuun kuvassa, koko kirkko maaliskuun kuvassa.

Kalentereiden päville on pyritty ottamaan päiväkohtaisia merkkivuositietoja: vuoden 2016 kalenterissa oli tieto uuden kirkon rakennustoimikunnan perustamisesta 6.2.1946 ja parakkikirkosta 1.9.1946. Vuoden 2018 kalenteriin on 16.2.2018 kirjattu tieto sitä, että seurakunnan puinen ristikirkko vihittiin 16.2.1818, kyseessä tuolloin merkkivuosi. Kirkkoa muistettiin Marjetanpäivän messussa 22.7.2018. Viime vuosina on kirjattu myös merkkivuosia: kirkon (1950) ja freskon vihkiminen (1951).

Näissä kaikissa kotiseutuyhdistys on tallentanut Rovaniemen seurakunnan historiaa.

Rovaniemen seurakunta on tukenut taloudellisesti kotiseutuyhdistyksen julkaisutoimintaa.

Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry:n huomionsoitukseksi jaettavan standardin ovat saaneet rovasti Ilmo Pulkamo (2016) ja Rovaniemen seurakunta (2019).

Tulevasta

Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry toivoo, että arvokas yhteistyö Rovaniemen seurakunnan kanssa jatkuu myös uuden kirkkoherran kanssa, Sinun Ilari Kinnunen!

Samalla yhdistys kutsuu Sinut liittymään jäseneksi. Näin jatkat aikaisempien kirkkoherrojen perinnettä. Tervetuloa, tällekin vuodelle vielä ehtii!

Rovaniemellä 16.9.2022

Esko Oikarinen
Totto ry:n puheenjohtaja

Marketta Harju-Autti
Totto ry:n varapuheenjohtaja

www.totto.fi

Tervehdyksen veivät varapuheenjohtaja Marketta Harju-Autti ja viestintätoimikunnan jäsen Rainer Hiuspää. Lahjana oli Avainkassi, jossa oli Totto-julkaisuja ja Totto-kalenteri 2023.